

Ahlâk, ahlâk, ahlâk

Cemiyetin ahlâk temellerinin her geçen gün biraz daha sarsıldığı inkâr edilemez bir gerçek olarak karşımızda duruyor.

Hele hele 'ticarî ahlâk'taki aşınma dayanılmaz bir hal almış. Bu hususta ne kadar yazılsa, söylene, insanlar ikaz edilse yine de az gelir.

Ticarî hayatın içinde olanlar bu sıkıntıları çok daha iyi hisseder. Esnaf, tüccar ya da sanayiciler dinlense bu hususta çok yürek yaralayıcı hadiseler yaşandığı görülür. Bir düğün hazırlığı vesilesiyle çeşitli meslek sahibi esnafla alışveriş yapmak mecburiyeti hasıl oldu. Problemsiz bir alışveriş neredeyse mümkün olmaktan çıkmış. Sözün senet olduğu yıllar artık hatıralarda kalmış.

Hususî sayılabilecek, ama ticarî ahlâktaki bozulmaya örnek olan bir iki 'basit' hadiseden bu vesile ile bahsetmek uygun olur. Mahallemizdeki bir yorgancının kapısını çaldık ve selâmdan sonra meramımızı anlattık, bazı siparişler verdik. Maşallah ağızından bal akıyordu. Siparişlerimizi bir hafta içinde teslim edebileceğini söyledi ve biz de kabul ettik. Hatta, "Çok işiniz varsa bizimki acil değil. Bir iki gün gecikebilir. Yeter ki iyi olsun" dedik ve kaporamızı verdik.

Aradan 15 gün geçtikten sonra bir haber gelmeyince "Her halde hazırdır" diyerek güya siparişlerimizi teslim almaya gittik. Selâmdan sonra baktık ki bizim siparişlerin yapılmasına başlanmamış bile! "İşlerim yoğun, hastam vardı" falan diyerek 3 gün içinde teslim edeceğini söyledi. İşin içine hastalık girince biz de kabul ettik. İş telâşi sebebiyle bir hafta sonra telefon edip durumu sordum. Kem, küm edip hafta içinde teslim ederiz, dedi. Sabır dileyerek telefonu kapattık ve bir hafta sonra 'Siparişimiz kesin hazırdır' düşüncesiyle yorgancının kapısını çaldık. Dükkân sahibi o an için yoktu, ustasına durumu sorduk. Tabii ki haberi yoktu. Derken dükkân sahibi geldi. 'Siparişimizi alalım' deyince, rengi attı, "Şimdi hemen kumaşı sipariş veriyorum. Hemen yapacağız" gibi sözler söylemeye başladı. Ya Sabır, Ya Sabır! Neredeyse 1 ay önce verdiğimiz siparişin kumaşını alıracakmış! "Yahu böyle iş olur mu? 15 gün önce teslim etmen gereken siparişin kumaşı şimdi mi ismarlanır? Böyle esnaflık olur mu? Bir daha da bu dükkânın önünden geçmem" benzeri

hakaret olmayan her türlü tepkiyi uygun lisanla söyleme çalıştık.

Yemin billah ederek "Tamam bu akşam teslim edeceğim" dedi. Hakikaten o gün ustası ile birlikte sadece o iş için çalışıp akşam üzeri siparişi teslim etti. Bir günde yapılabilecek bir işi 1 ay sonra, belki 5 defa konuştuğuktan, sözünden caydıktan sonra teslim etti.

Elbette yorgancı ile işimiz bitince halıcı krizi başladı. Alış veriş yaptığımız halıcı, farklı ölçülerdeki halıları adrese teslim etti. Üstelik içinde defolu olanlar da vardı. Hemen telefon edip durumu izah ettik, "Siz mağdur olmayasınız diye halıları acele teslim ettik. Bir iki gün içinde değiştireceğiz" dediler. Aradan 12 gün geçti, hâlâ haber yok. Aynı günlerde bir misafirimizin arabasını sokak başına park etmek istedik. Kebapçı dükkânının yetkilisi geldi, "Burada park etmeyin, dükkânın önü kapanıyor" dedi. "Etrafta yer yok, iki saat içinde kaldırırız" dediysek de bu defa da duygusal takılıp, "Buradan 15 kişi ekmek yiyor. Müşterim kaçır, arabanızı kaldırın" diye ısrar etti. Ya Sabır'a ilâve olarak, "Buna hakkınız yok. Arabayı kaldıralım, ama bu tavrınızla kâr değil, 9 kat zarar edersiniz" diyerek Allah'a havale edip belki de 2 km yol teperek park yeri aradık.

Bu küçük misaller denizden bir katre, kanserleşmiş hastalığa işaret eden birer yaradır. Genelde ahlâk, özellikle de ticarî ahlâk düzelmeden sıkıntılarımızı aşabilmemiz mümkün olur mu?

Acele ve her konuda; ahlâk, ahlâk, ahlâk...